

Budsjettforslag for Møre og Romsdal fylkeskommune - 2025

Målet med det grønne politiske prosjektet er velferd, for alle, for alltid. Solidaritet på tvers av landegrensener og generasjoner er kjernen i MDG sitt prosjekt. Skal vi få til det må vi tørre å tenke nytt. Sammen må vi klare å løse de kortsiktige utfordringene og krisene verden står i, samtidig som vi sikrer at også våre barn og barnebarn kan leve gode og trygge liv. Dette er bakgrunnen for MDG sitt budsjettforslag.

Hovedsatsinger i budsjettet til MDG

- Senke prisen på månedskort på buss
- Øke den generelle rammen til de videregående skolene med 30 millioner
- Fast støtte til «Hjelp til jul»
- Opprettholde dagens rutetilbud på buss
- Ikke øke pris og aldersgrense på FRAM Ung
- Ikke øke takst på hurtigbåt
- Sette tak for godtgjørelse til fylkespolitikere, slik at ingen kan heve høyere samlet godtgjørelse enn fylkesordføreren
- Opprettholde «Den kulturelle spaserstokken»
- Opprettholde Hamnsundruta
- Bevare gratis Sundbåt
- Investere i utstyr til skolene
- Investere i solcelleanlegg på fylkeskommunale bygg

Skolene må styrkes

For å sikre gode og trygge liv for våre barn og unge, er skolen avgjørende. Fylkeskommunedirektøren foreslår å kutte i rammen til skolene. I tillegg foreslås det å legge ned Tingvoll vgs og legge ned linjer ved Hustadvika vgs.

MDG mener at slike generelle kutt i skolene er uholdbart. Allerede merker lærere og elever at de presses hardt av tidligere kutt og innsparingstiltak. Ytterligere kutt vil øke dette presset. Derfor vil vi styrke rammen til skolene med 30 millioner sammenliknet med fylkeskommunedirektørens forslag, og opprettholde tilbudet på Tingvoll og i Hustadvika.

I tillegg setter vi av penger til investeringer i utstyr i skolene.

En bedre og billigere kollektivtransport

Kollektivtrafikken er livsnerven i fylket. Uten buss, ferger og hurtigbåt stanser det meste opp. Kollektivtransporten er også vesentlig for at vi skal nå klimamålene til fylket. Derfor er det viktig for oss med en reell satsing på kollektivtransporten.

Dersom fylkeskommunedirektørens forslag blir vedtatt, vil det bety en kraftig svekkelse av kollektivtilbudet i fylket. Vi sier derfor klart nei til kutt til Sundbåten, reduksjon av bussruter, nedleggelse av Hamnsundruten, økt pris på FRAM Ung og økning av taksten på hurtigbåtene.

For oss er det imidlertid ikke nok å hindre en svekkelse av tilbudet. Vi ønsker en reell satsing på kollektivtilbudet. Med dagens økonomiske situasjon i fylkeskommunen er det vanskelig å finne rom for store grep, men vi setter av 10 millioner til å sette ned prisen på månedskort. Dette er ment som en start, og vi vil foreslå en ytterligere reduksjon i kommende år.

Et aktivt kulturliv

MDG ønsker å ta vare på det rike kulturlivet vi har i Møre og Romsdal. Vi ønsker å skape et samfunn der opplevelser trumfer overforbruk, og alle har tilgang til gode natur- og kulturopplevelser, og en meningsfull fritid. I et slikt perspektiv har kulturlivet i fylket en helt sentral betydning.

Fylkeskommunedirektøren foreslår å kutte i kulturmidlene, blant annet ved å legge ned «Den kulturelle spaserstokken».

MDG mener at kutt i kultur på sikt vil svekke attraktiviteten til fylket. I tillegg vil det gjøre livene til alle oss som bor i fylket gråere. Vi reverserer derfor dette kuttet og sier nei til ytterligere kutt i kultur.

Hjelp i dyrtiden

Mange opplever nå at mye er blitt dyrere og at det er vanskeligere å få det til å gå rundt. I denne situasjonen er det viktig for oss at budsjettet ikke skal legge stein til byrden for folk i fylket, men heller holde igjen på kostnadsøkningene.

Derfor sier vi nei til de fleste prisøkningene som er foreslått.

I tillegg ønsker vi å gjøre ordningen «Hjelp til jul» fast. Dette er en ordning hvor fylkeskommunen de siste årene har gitt støtte til frivillighetssentralene i fylket. Disse pengene har vært en hjelp til de som trenger det aller mest. Midlene har vært tatt fra fylkesutvalgets reservepost. Dette har medført at det har variert hvor mye frivillighetssentralene har fått, og det har vært en uforutsigbar ordning. Vi foreslår derfor at "Hjelp til jul" heller settes opp som en fast post på budsjettet og at det settes av 1 million.

Grønne investeringer

Utgiftene til fylkeskommunen øker. Det gjør at det blir mindre rom for investeringer fremover. Derfor må man vurdere nøye hvilke investeringer som skal tas og hva som er nødvendig.

Vi mener tiden for unødvendige og dyre fjordkryssinger bør være forbi. Vi kutter derfor planleggingsmidler til Todalsfjordprosjektet. Disse midlene vil vi heller bruke til å kjøpe inn nødvendig utstyr til skolene.

Videre ønsker vi å øke investeringen i solenergi på fylkeskommunale bygg. Dette er en investering som er et kinderegg: Det kutter både utslipp og strømavgifter.

Til slutt ønsker vi å prioritere utbedringen av krysset mellom fv. 64 og fv. 538 i Molde. Dette er et kryss som har hatt mange ulykker og hvor det er høyt fartsnivå. Dette gjør krysset svært ubehagelig for myke trafikanter og det er store utfordringer med trafiksikkerheten.

Til sammen viser prioriteringene våre i investeringsbudsjettet en tydelig annen retning enn posisjonspartiene. Vi setter en strek over grå investeringer i mer unødvendig vei. I stedet satser vi på trafiksikkerhet, grønne tiltak og barn og unge.

En ansvarlig økonomisk politikk

Dyrtid rammer også fylkeskommunen og utgiftene øker raskere enn inntektene. Derfor har det vært viktig for MDG å legge frem et ansvarlig budsjett.

Vi mener at et ansvarlig budsjett er et budsjett som går i balanse uten å tappe disposisjonsfondet eller gjøre andre økonomiske krumspring. For å få dette til er de politiske partiene nødt til å kutte i utgiftene, og vi foreslår flere konkrete kutt.

Totalt bruker fylkeskommunen 20,7 millioner i godtgjørelse og frikjøp for fylkespolitikere. Flere politikere har samlet godtgjørelse på over en million kroner. Det mener MDG er for mye. Spesielt reagerer vi på at flere politikere kombinerer godtgjørelse for flere verv, for eksempel som fylkestingsrepresentant og stortingsrepresentant, eller fylkestingsrepresentant og ordfører. På denne måten kan de heve en godtgjørelse som langt overstiger fylkesordførers godtgjørelse. Dette er en urimelig maksimering av godtgjørelser. Fra 2025 foreslår vi derfor at det settes et tak på godtgjørelse og frikjøp i fylkeskommunen, slik at ingen fylkespolitiker totalt sett skal kunne heve mer godtgjørelse enn fylkesordførers godtgjørelse.

Vedlikehold av fylkesveier er viktig. Likevel mener vi det er feil at rammen for samferdsel de siste årene har økt voldsomt på bekostning av budsjettammen for skolene. Vi mener derfor at kutt nå må komme i rammen for samferdsel. Fylkeskommunedirektøren har foreslått å bruke ca. 111 millioner

mer på fylkesveiene sammenlignet med budsjettet for 2024. Vi kutter 40 millioner, slik at økningen blir ca. 71 millioner. Dette er fortsatt en solid økning og det totale budsjettet for fylkesveiene blir da ca. 953 millioner

Vedlikeholdsetterslepet på fylkesveiene er i Møre og Romsdal på litt over 16 milliarder. Dette er et etterslep som er så stort at fylkeskommunen aldri vil kunne ta det igjen uten ekstraordinær statlig finansiering. Her mener vi at regjeringen har et tydelig ansvar.

Et grønt fylke

Politikerne i fylkestinget har vedtatt at Møre og Romsdal skal ha høye ambisjoner for miljø, klima og bærekraft. Dette er prisverdig ambisjoner, men ambisjoner og visjoner må følges opp av handling. Med dette budsjettforslaget viser vi i MDG at vi setter handling bak ord og at en annen retning er mulig.

I Møre og Romsdal har vi alle forutsetninger for å bli et grønt fyrtårn og vise at det er mulig å skape et virkelig bærekraftig fylke samtidig som folk kan leve gode liv. Det krever bare at vi tør tenke nytt.

La oss bruke pengene til det beste for både mennesker og miljø.

Forslag til driftsbudsjett

Endringer sammenliknet med fylkeskommunedirektørens forslag. Utover endringene gjelder tallene fra [fylkeskommunedirektørens forslag](#). Pluss betyr at vi legger på midler sammenliknet med direktørens forslag, mens minus betyr at vi bruker mindre enn direktøren foreslår.

Rammer i budsjett- og økonomiplan	Endringer for 2025 (tall i tusen)	Forklaring
Fellesutgifter og fellesinntekter	+ 2420	Reversere kutt til Sundbåten – 1 mill
		Reversere kutt til Lyntogforum – 270 000 kr
		Installasjon av strømmeutstyr i møterom til fylkesutvalget på Fylkeshuset – 150 000 kr
		Støtte til «Hjelp til jul» - 1 mill
Fylkeskommunedirektøren og stabsfunksjonar	+ 350	Kutte Nyttårskonferansen (budsjettvirkning fra 2026) – 650 000 kr
		Ansettelse av naturrådgiver i fylkeskommunen – 1 mill
Bygg- og eiendomstjenester	+ 500	Opprettholde Tingvoll vgs – 500 000 kr
Kompetanse- og næringsområdet	+ 26 900	Opprettholde Tingvoll vgs – 100 000 kr
		Hustadvika videregående skole - opprettholde tilbudet Studiespesialisering og YSK (yrkesfaglig og studieforberedende kompetanse) – budsjettvirkning fra 2026
		Ikke kutte i tilskudd til Bedriftsintern opplæring (BIO) – 1 mill

		<p>Øke den generelle rammen til de videregående skolene med 30 millioner.</p> <p>Møre og Romsdal har sett en stor økning i turisme, og utfordringen ligger i å håndtere mengden på en god måte, ikke øke ytterligere. Derfor er det lite hensiktsmessig at fylkeskommunen skal bruke midler på markedsføring rettet mot turister.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutt i pott til markedsføring av Møre og Romsdal som reisemål – 1 mill • Kutt i Fjord Norge AS (markedsføring av Møre og Romsdal som reisemål) – 3 mill
Tannhelseområdet	Budsjettvirkning først fra 2026	<p>Ikke slå sammen distriktstannklinikken Midsund med Molde kompetanselinikk</p> <p>Ikke slå sammen distriktstannklinikken i Stranda med distriktstannklinikken i Sykkylven</p>
Kulturområdet	+ 1000	<p>Opprettholde programsatsingane «Ein bit av historia» og «Verdiskaping kulturell og kreativ næring» - 1 mill</p> <p>Opprettholde «Den kulturelle spaserstokken» - budsjettvirkning først fra 2026</p> <p>Opprettholde virkemidler øremerket til folkehelsearbeid i kommunene fra 2027 - budsjettvirkning først fra 2027</p>
Samferdselsområdet	- 31 460	<p>Direktøren foreslår å øke bevilgningen til fylkesveier med ca. 111 millioner til neste år. Vi reduserer denne økningen, slik at økningen blir ca. 71 millioner.</p> <p>Ikke kutte i bestillingstransport – 2,94 mill</p> <p>Ikke øke pris og aldersgrense på FRAM Ung – 2 mill</p> <p>Ikke øke takst på hurtigbåt – 900 000 kr</p> <p>Opprettholde Tingvoll vgs (og dermed ikke økt behov for skoleskyss) – 400 000 kr</p> <p>Opprettholde tilskudd til Sundbåten – 300 000 kr</p> <p>Opprettholde Hamnsundruta - budsjettvirkning først fra 2027</p> <p>Opprettholde dagens rutetilbud på buss - budsjettvirkning først fra 2026</p> <p>Senke prisen på månedskort på buss – 10 mill</p> <p>Bevare avgangene på 1059 Aukra-Hollingsholm – 2,8 mill</p>
Politikk og kontrollorgan	- 1000	<p>I dag er det en del politikere i fylkeskommunen som hever godtgjøring fra flere ulike politiske verv samtidig, for eksempel både på fylkestinget og på Stortinget eller i kommuner. Dette er en urimelig maksimering av godtgjørelser. Fra 2025 settes det derfor et tak på godtgjørelse og frikjøp, slik at ingen fylkespolitikere totalt sett skal kunne heve mer godtgjørelse enn fylkesordførers godtgjørelse – 1 mill</p>

Balanse	- 1 290	Vi bruker 1,29 millioner mindre enn fylkeskommunedirektørens forslag. Dette overskuddet avsettes til disposisjonsfondet.
----------------	---------	--

Forslag til investeringsbudsjett

Endringer sammenliknet med fylkeskommunedirektørens forslag. Utover endringene gjelder tallene fra fylkeskommunedirektørens forslag. Opprinnelig forslag fra fylkeskommunedirektøren i parentes

Investeringsprosjekter (tall i tusen)	2025	2026	2027	2028	Sum 2025 – 2028
Todalsfjordprosjektet	0 (4850)	0 (1350)	0 (1800)	0 (30 000)	0 (30 008)
Utbedring av krysset mellom fv. 64 og fv. 538 i Årødalen, Molde	0	10 000 (0)	60 000 (0)	10 000 (0)	80 000 (0)
Utstyr etter fagfornyinga	5 000 (2000)	5 000 (2000)	5 000 (2000)	5 000 (2000)	20 000 (8 000)
Solenergianlegg	6 000 (5 000)	6 000 (5 000)	6 000 (5 000)	0 (0)	18 000 (15 000)
Balanse endringer	- 850	12 650	62 200	-17 000	

Verbalforslag

Forslag 1 – Avslutte praksisen med å redusere antall lærertimer i YFF:

Alle elever som går yrkesfaglige utdanningsprogrammer, har faget yrkesfaglig fordypning (YFF).

I Møre og Romsdal får lærere som underviser i faget bare 50% av timene når elevene er ute i bedrift. Dette gir store utfordringer i opplæringen som læreren skal gi for å styrke elevene i deres først møte med arbeidslivet, og for samarbeidet mellom skole og bedrift. Ved å redusere undervisningstimetallet i faget så kraftig, får det store konsekvenser for læreren sine muligheter til å følge opp både eleven og bedriften.

Dette er et rent sparetiltak, og tiltaket står i skarp kontrast til den uttalte satsningen på yrkesfag, både nasjonalt og i fylket.

Fylkestinget ber fylkesdirektøren sørge for at praksisen med å redusere antall lærertimer i YFF når elever er ute i bedrift avsluttes.

Forslag 2 – Kartlegge naturkonsekvensene av vedtak i økonomiplanen:

Med stadig mer kunnskap om hvor sårbar situasjonen er knyttet til biologisk mangfold og naturverdier, og med signering av naturavtalen i Montreal i desember 2022, er det viktig at Møre og Romsdal fylkeskommune arbeider enda mer konkret med natur som tema. I kommende økonomiplaner skal fylkesdirektøren synliggjøre naturkonsekvensene av fylkeskommunen sine budsjettvedtak.

Dette er allerede vedtatt og innarbeidet i Vestland fylkeskommune. [Her](#) kan man se hvordan det er innarbeidet i økonomiplanen.

Forslag 3 – Gjenbruk av møbler

En stor mengde brukte møbler blir kastet i kommuner og fylkeskommuner. Noen kommuner har tatt tak i dette, blant annet ved å ha egen koordinator for møbler, kartlegge hvilke møbler man har og systematisk reparere. Målet for disse kommunene er å spare både penger og miljø. For eksempel sparte Trondheim kommune ca. 2,6 millioner på dette i 2023, mens Oslo kommune estimerer at de sparer 17 millioner i året. NRK har skrevet om dette [her](#).

Fylkestinget ser at dette kan være et kinderegg av positive effekter for fylkeskommunen, og ber om at fylkeskommunedirektøren legger frem en plan for gjenbruk av møbler til behandling i fylkestinget.

Forslag 4 – Kollektivbillett til 499 kr for Møre og Romsdal:

Fylkestinget ber om at det gjennomføres en vurdering av innføring av en 499-billett for hele Møre og Romsdal, og hvilke positive virkninger dette ville hatt for kollektivandelen i fylket.

Forslag 5 - Tilskuddsordning for reparatører i Møre og Romsdal:

Fylkestinget ber om en sak knyttet til innføringen av en tilskuddsordning for reparatører i Møre og Romsdal.

Forslag 6 – Reduksjon av utgifter og utslipp til reiser i fylkeskommunen:

Siden 2019 har co2-utslipp knyttet til flyreiser i fylkeskommunens virksomhet doblet seg. I tillegg til store utslipp, fører reisevirksomheten til store utgifter. I 2022 brukte fylkeskommunen nesten tre millioner på flyreiser. Noen ganger er det gode grunner til reiser, mens det andre ganger finnes gode alternativer.

Fylkestinget ber om en sak med vurdering av reiser i fylkeskommunen og konkrete forslag til hvordan utslipp og utgifter knyttet til denne kan reduseres.

Forslag 7 – Strømming av politiske møter på fylkeshuset:

Fylkestinget ber om en sak med vurderinger og alternativer knyttet til muligheten for videostrømming av fylkesutvalgsmøtene og eventuelt andre utvalgsmøter som finner sted på fylkeshuset.

Forslag 8 – Energiproduksjon langs fylkesveier:

Det er et stort energiunderskudd i Møre og Romsdal. Samtidig er det store arealer knyttet til fylkesveier som muligens kunne vært brukt til energiproduksjon, men det mangler oversikt og kunnskap om dette. Derfor ber fylkestinget fylkeskommunedirektøren utrede mulighetene for energiproduksjon langs fylkesveier (f.eks. vertikale vindmøller, solceller) som bygges innenfor eiendomsgrensene for fylket.